

deerd dat de 'plaatselijke' huurwaarden een aparte bron voor historisch onderzoek vormen en onbruikbaar zijn voor het overbruggen van de cesuur in de personele belasting. Wel blijven voorlopig de 'Opgaven' en kohieren van de personele belasting voor de periode tot 1887 de beste bron voor onderzoek naar de welvaart van de toenmalige Rotterdammers. Voor de latere periode kunnen de 'plaatselijke' huurwaarden van de plaatselijke directe belasting een minstens zo goede basis zijn, mits twee problemen opgelost worden:

1. Allereerst moet de precieze stijging van de huren na het midden van de jaren zeventig bekend zijn. De groeiende bevolking van Rotterdam en de beperkte uitbreiding van de woonruimte leidden vanaf het midden van de jaren zeventig tot een opwaartse druk op de huren. Dit blijkt overduidelijk als de huurwaarden van de gezinshoofden uit mijn steekproef voor een reeks van jaren worden opgezocht.

1880	207	aantal huurwaarden met een gemiddeld bedrag in guldens van:	446,80	100%
1884	156	aantal huurwaarden met een gemiddeld bedrag in guldens van:	459,94	103%
1887	191	aantal huurwaarden met een gemiddeld bedrag in guldens van:	466,93	105%
1892	110	aantal huurwaarden met een gemiddeld bedrag in guldens van:	529,49	119%

Vanwege de beperkte betrouwbaarheid van mijn steekproef dient de nodige voorzichtigheid te worden betracht bij het interpreteren van deze cijfers. Er kan niet kortweg worden geconcludeerd dat de huren tussen 1880 en 1892 met bijna 20 procent stegen. Het is namelijk denkbaar dat na 1880 veel gezinshoofden als zij ouder werden welvarender werden en daarom een hogere huur konden betalen. Deze hogere huren betekenden niet automatisch dat de huren van vergelijkbare woningen evenzeer stegen. Desalniette-